

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Соціальне страхування

Розробник:

Безкровний Олександр, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської
справи та страхування

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Соціальне страхування
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Безкровний Олександр, к.е.н., доцент <i>Контакти:</i> кб № 2 . (корпус деканату факультету обліку та фінансів) oleksandr.bezkrovnyi@pdaa.edu.ua , +380501352979, https://www.pdaa.edu.ua/people/bezkrovnyy-oleksandr-valentynovych
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	072 Фінанси, банківська справа та страхування ОПП Фінанси, банківська справа та страхування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Вивчення дисципліни «Соціальне страхування» ґрунтується на знаннях набутих під час вивчення наступних навчальних дисциплін: «Бюджетна система», «Фінанси», «Фінанси підприємств».

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни «Соціальне страхування» є глибоке засвоєння основ побудови системи соціального страхування, принципів взаємодії її складових елементів у правовому полі та з врахуванням сучасної соціально-економічної ситуації в країні.

Основні завдання вивчення дисципліни «Соціальне страхування» є засвоєння сутності та ролі соціального страхування; управління діяльністю фондів соціального страхування; умов страхування на випадок втрати працездатності та безробіття, медичного та пенсійного страхування, страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; набуття вмінь розрахунків матеріального забезпечення та фінансування соціальних послуг.

Компетентності:

загальні (ЗК):

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. фахові (спеціальні) (СК):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин				
	Денна форма				
	072ФБССбд_2020				
	Усього	у тому числі			
л		п	лаб	с.р.	
Тема 1. Сутність, принципи та роль соціального страхування	14	2	2		10
Тема 2. Становлення і розвиток соціального страхування в Україні та світі	14	2	2		10
Тема 3. Державне регулювання та управління в системі соціального страхування	14	2	2		10
Тема 4. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	16	2	4		10
Тема 5. Страхування втрати працездатності	16	2	4		10
Тема 6. Страхування на випадок безробіття	16	2	4		10
Тема 7. Державне пенсійне страхування	16	2	4		10
Тема 8. Недержавне соціальне страхування та пенсійне забезпечення	14	2	2		10
Усього годин	120	16	24		80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи		Контрольна робота	
			підготовка реферату	виконання індивідуального завдання		
ПР04	4	16	4	4	12	40
ПР05	3	12	3	3	9	30
ПР11	3	12	3	3	9	30
Разом	10	40	10	10	30	100

Форма семестрового контролю для здобувачів вищої освіти денної форми навчання згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом	
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи			контрольна робота ³
			підготовка тез / рефератів ¹	виконання індивідуального завдання ²		
Тема 1. Сутність, принципи та роль соціального страхування	1	3			4	
Тема 2. Становлення і розвиток соціального страхування в Україні та світі	1	3			4	
Тема 3. Державне регулювання та управління в системі соціального страхування	1	3			4	
Тема 4. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	1	7			8	
Тема 5. Страхування втрати працездатності	2	7			9	
Тема 6. Страхування на випадок безробіття	1	7			8	
Тема 7. Державне пенсійне страхування	2	7			9	
Тема 8. Недержавне соціальне страхування та пенсійне забезпечення	1	3			4	
Підготовка тез / рефератів (теми 1-8)			10		10	
Виконання індивідуального завдання				10	10	
Підсумкова контрольна робота (теми 1-8)					30	
Всього	10	40	10	10	100	

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти готують тези доповіді або виконують один реферат (максимум 10 балів) з тем що відносяться до навчальної дисципліни, при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру; ² протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують індивідуальне завдання з навчальної дисципліни (максимум 10 балів), при цьому виставляються окремою позицією наприкінці семестру; ³ протягом кожного семестру передбачено написання однієї контрольної роботи (максимум 30 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форма оцінювання	Граничні межі балів	Вимоги до знань та умінь
Опитування (теми: 1-4,6,8 – 0-1; теми: 5,7 – 0-2)	0-1/2	1/2 бал - здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень знання основ побудови системи соціального страхування, принципів взаємодії її складових елементів у правовому полі та з врахуванням сучасної соціально-економічної ситуації в країні; 0,5/1 балів - здобувач вищої освіти отримує у випадку нечіткої чи неповної відповіді, що свідчить про середній рівень знання основ побудови системи соціального страхування, принципів

Форма оцінювання	Граничні межі балів	Вимоги до знань та умінь
		взаємодії її складових елементів у правовому полі та з врахуванням сучасної соціально-економічної ситуації в країні; 0 балів - здобувач вищої освіти отримує у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері соціального страхування.
Виконання вправ на практичних заняттях (теми: 1-3,8 – 0-3; теми: 4-7 – 0-7)	0-3/7	3/7 бали - здобувач вищої освіти отримує за розв'язані на практичних заняттях задачі у випадку правильного розв'язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень знання основ побудови системи соціального страхування, принципів взаємодії її складових елементів у правовому полі та з врахуванням сучасної соціально-економічної ситуації в країні; 1-2/1-6 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявних незначних методологічних помилок при розв'язуванні завдань, що свідчить про середній рівень знання основ побудови системи соціального страхування, принципів взаємодії її складових елементів у правовому полі та з врахуванням сучасної соціально-економічної ситуації в країні; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних задач, що свідчить про відсутність знань з приводу організації системи соціального страхування.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ:

<https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

Дедлайни та перескладання:

Відвідування занять є обов'язковим. Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

Додаткові можливості для здобувачів вищої освіти:

Академічна мобільність

Для здобувачів вищої освіти є можливість опанування даної навчальної дисципліни, або іншої навчальної дисципліни в рахунок даної, за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно академічної мобільності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДМОБІЛЬНІСТЬ ПДАУ:

<https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-mobilnist>

Неформальна/Інформальна освіта

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: **Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта** тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ:

<https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalna-osvita>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча програма навчальної дисципліни, анотація, матеріали в системі Moodle тощо.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Безкровний О. В., Аранчій В. І., Лихопій В. І. Соціальне страхування : навч. посіб. Полтава. 2016. 220 с.

2. Внукова Н. М., Кузьминчук Н. В. Соціальне страхування : кредитно-модульний курс : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2009. 412 с.

3. Закон України „Про збір та облік Єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” в редакції від 30 квітня 2022 року № 2464-VI із змінами та доповненнями URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

4. Закон України „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” в редакції від 21 вересня 2022 року № 2610-IX URL : <https://ips.ligazakon.net/document/view/t991105?an=903278>.

5. Закон України „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” в редакції від 21 вересня 2022 року № 2622-IX URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>

6. Закон України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” в редакції від 4 листопада 2022 року № 2734-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>

7. Закон України „Про недержавне пенсійне забезпечення” в редакції від 7 липня 2021 року № 1057-IV із змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.

8. Конопліна Ю. С. Соціальне страхування : навч. посіб. Суми : ВТД „Університетська книга”, 2008. 224 с.

9. Кропельницька С. О., Солоджук Т. В. Соціальне страхування : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2013. 336 с.

10. Юрій С. І., Шаварина М. П., Шиманська Н. В. Соціальне страхування : підручник. Київ : Кондор. 2004. 464 с.

Допоміжні:

11. Безугла В. О., Загірняк Д. М., Шаповал Л. П. Соціальне страхування : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2011. 208 с.

12. Борщ А. Г., Безкровний О. В. Розвиток соціального страхування працівників агропромислових підприємств : монографія. Київ : ЗАТ „Нічлава”, 2011. – 216 с.

13. Василенко Л. І., Масленникова Т. О.. Державні цільові фонди : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2002. 170 с.

14. Закон України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи” в редакції від 19 грудня 2018 року у № 3668-VI із змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-17>.

15. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування. Затверджена Наказом МФУ 20.04.2015 № 449 в редакції від 4 січня 2021 р. із змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-15>.

16. Наказ Міністерства охорони здоров’я Про затвердження Порядку видачі (формування) листків непрацездатності в Електронному реєстрі листків непрацездатності № 1234 від 7 липня 2021 р зі змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>

17. Основи актуарних розрахунків : навч.-метод. посіб. Київ : Алерта, 2004. 328 с.;

18. Порядок розрахунку середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат по обов'язковому державному соціальному страхуванню. Затверджений постановою КМУ від 26 вересня 2001 року № 1266. в редакції від 29 січня 2022 р. із змінами та доповненнями. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001>.

Інформаційні ресурси мережі інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу <http://rada.gov.ua>.
2. Сайт Державної фіскальної служби України. Режим доступу <http://www.svs.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Держкомстату України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу <http://www.kmu.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. Режим доступу <http://www.minfin.gov.ua>.
6. Сайти періодичних видань:
  - сайт «Децентралізація влади». Режим доступу: decentralization.gov.ua/.
  - сайт газети «Голос України». Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/255545>.